

Sygn. akt VI Ka 357/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Tekieli(spr.)

Sędziowie SO Waldemar Masłowski

SO Tomasz Skowron

Protokolant Sylwia Sarnecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jeleniej Górze G. H.

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2018 r.

sprawy skazanej **M. C.** ur. (...) w D.

c. K., M. z domu M.

o wyrok łączny

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 5 lutego 2018 r. sygn. akt II K 1002/17

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec skazanej M. C.;

II. zwalnia skazaną od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 357/18

UZASADNIENIE

M. C. skazana została następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 18 marca 2015 r. w sprawie II K 1700/14 za trzy czyny z art. 284 § 2 k.k. stanowiące ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. popełnione od 26 września 2012 r. do 10 lutego 2014 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze w sprawie II Ko 1841/17 zmienionym postanowieniem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 6 września 2017 r. w sprawie VI Kzw 253/17; kara nie została dotychczas wykonana.

2. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 24 kwietnia 2017 r. w sprawie II K 1743/16 za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony 22 kwietnia 2016 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym ; kara nie została dotychczas wykonana.

3. Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z 26 czerwca 2017 r. w sprawie II K 305/17 za czyn z art.286 § 1 k.k. i art.270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony 6 września 2016 r. na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 25 godzin w stosunku miesięcznym; kara nie została dotychczas wykonana.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem łącznym z dnia 5 lutego 2018 r. w sprawie II K 1002/17

I. na podstawie art.85 § 1 k.k., art.86 § 1 k.k. i art. 87 § 1 k.k. połączył skazanej wyroki wymienione w pkt. 1,2 i 3 części wstępnej wyroku w zakresie orzeczonych kar ograniczenia wolności i pozbawienia wolności i wymierzył jej karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej wobec skazanej w pkt I kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okresy odbywania kary w sprawie opisanej w pkt. 1 części wstępnej wyroku;

III. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził iż wyroki podlegające połączeniu ulegają osobnemu wykonaniu w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym;

IV. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazaną od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania w niniejszej sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej M. C. zarzucając:

1.obrazę przepisów prawa materialnego a to art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw poprzez niezastosowanie i zaniechanie dokonania przez Sąd I instancji oceny relacji zachodzącymi pomiędzy ww. normami tj. oceny które z zasad orzekania kary łącznej będą względniejsze dla sprawy;

2.w sytuacji nieuwzględnienia powyższego zarzutu rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec skazanej kary w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, z uwagi na fakt, że Sąd I instancji nie uwzględnił w należyтым stopniu okoliczności zaistniałych po popełnieniu przez skazaną analizowanych czynów, w sposób niewłaściwy dokonał ustaleń w zakresie bliskości podmiotowej, przedmiotowej i czasowej popełnionych przestępstw, jak również w sposób nadmierny wyeksponował okoliczności obciążające skazaną oraz nie uwzględnił istotnych okoliczności łagodzących, a w szczególności faktu iż skazana od dnia 12 grudnia 2017 r. odbywa karę pozbawienia wolności w systemie programowego oddziaływania zaś od dnia 6 marca 2018 r. w systemie dozoru elektronicznego i przebieg odbywania kary w tym systemie odbywa się w sposób wzorcowy.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I poprzez orzeczenie wobec skazanej kary łącznej pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji tj. w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, choć niektóre argumenty skarżącego nie były pozbawione racji.

Rację ma skarżący gdy zarzuca, że Sąd I instancji nie rozważył na gruncie niniejszej sprawy kwestii stosowania art. 4 § 1 k.k. w kontekście brzmienia art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest w tym zakresie lakoniczne, żeby nie powiedzieć niepełne (str.2 uzasadnienia, k.53 odwrót akt). Niemniej rozstrzygnięcie Sądu I instancji stosującego w niniejszej sprawie przy orzekaniu kary łącznej przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. jest prawidłowe. W związku z powyższym do kwestii stosowania art. 4 § 1 k.k. w realiach niniejszej sprawy odnie się szczegółowo Sąd Odwoławczy, brak jest bowiem podstaw do uchylania wyroku i przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania.

Słusznie skarżący stwierdza w uzasadnieniu apelacji powołując się na treść art.19 ust.1 wyżej wymienionej ustawy, że wprowadzone w tym przepisie unormowanie szczególne w stosunku do kodeksowej reguły intertemporalnej z art. 4 § 1 k.k. wyłącza stosowanie ustawy nowej do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem jej wejścia w życie, jednakże owo wyłączenie nie obejmuje wypadków w których zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie ustawy. Jeśli zgodnie ze znowelizowanymi przepisami należałoby połączyć karę bądź kary orzeczone prawomocnie po 30 czerwca 2015 r. z karą bądź karami orzeczonymi prawomocnie przed tą datą należy na podstawie art. 4 § 1 k.k. rozstrzygnąć czy stosować dalej przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. Trafnie skarżący dalej wskazuje że stanowisko takie prezentowały zarówno sądy apelacyjne (np. Postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31 maja 2016 r. sygn. akt I AKz 124/16) jak i Sąd Najwyższy (np. Postanowienie SN z 16 lutego 2017 r. II KK 347/17 OSNKW 2017/8/42; Wyrok SN z 15 listopada 2017 r. IV KK 128/17 LEX nr 2420330). Warto zacytować fragment uzasadnienia tego ostatecznego judykatu w którym Sąd Najwyższy odnosi się zarówno do wydanego wcześniej postanowienia w sprawie II KK 347/17 jak i do poglądów doktryny: „...przy wymiarze kary łącznej w wyroku łącznym tylko na podstawie jednostkowych kar prawomocnie orzeczonych do dnia 30 czerwca 2015 r. zasada sformułowana w treści art.19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy....wyłącza stosowanie art. 4 § 1 k.k. co obliguje sąd do orzekania na podstawie przepisów rozdziału IX k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. Jednak w sytuacji gdy co najmniej jeden wyrok objęty wyrokiem łącznym uprawomocnił się po dniu 30 czerwca 2015 r. zgodnie z dyspozycją ww. art.19 ust. 1 znajdzie zastosowanie przepis art. 4 § 1 k.k. pozwalając na stosowanie ustawy obowiązującej poprzednio, jeżeli orzekana na jej podstawie kara łączna będzie względniejsza dla skazanego”.

Z powyższego wynika jednoznacznie, że zasada intertemporalna z art. 4 § 1 k.k. znajduje zastosowanie w opisanej wyżej sytuacji tylko wtedy, gdy możliwe jest orzeczenie kary łącznej w wyroku łącznym zarówno na podstawie „starych” przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r. jak i „nowych” obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. W takim wypadku Sąd ma obowiązek rozważyć które z przepisów są względniejsze dla skazanego i przepisy te zastosować. W niniejszej sprawie dotyczącej skazanej M. C. brak jest warunków do orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym obejmujących karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie II K 1700/14 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze i kary ograniczenia wolności orzeczone w sprawach II K 1743/16 i II K 305/17 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 85 k.k. w „starym” brzmieniu, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju lub inne podlegające łączeniu sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. W sprawie II K 1700/14 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze wyrok wydany został w dniu 18 marca 2015 r., zaś przestępstwa w sprawach II K 1743/16 i II K 305/16 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze skazana popełniła odpowiednio 22 kwietnia 2016 r. i 6 września 2016 r. (k. 2, k. 9 ,k.13). W takiej sytuacji nie zachodzi potrzeba ani nawet możliwość rozstrzygnięcia na podstawie art. 4 § 1 k.k. który stan prawny jest względniejszy dla oskarżonej przy wymiarze kary łącznej skoro wymierzenie kary łącznej obejmującej kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczone w sprawach II K 1700/14, II K 1743/16 i II K 305/16 Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze możliwy jest tylko na podstawie znowelizowanych przepisów obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r. Sąd I instancji prawidłowo zastosował te przepisy orzekając karę łączną w wyroku łącznym w niniejszej sprawie.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej orzeczonej wobec skazanej w wymiarze 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd I instancji mógł orzec karę łączną w granicach od 1 roku do 1 roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzona kara bliższa jest zasadzie absorpcji niż zasadzie pełnej kumulacji. Skarżący eksponuje, że karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie II K 1700/14 skazana odbywa obecnie w systemie dozoru elektronicznego (odpis postanowienia k. 58 -59, akta IV Kow 723/18 Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze) i orzeczona w wyroku łącznym kara uniemożliwi jej korzystanie z tego systemu i spowoduje konieczność ponownego osadzenia jej w zakładzie karnym. Jednakże z przepisów o karze łącznej z kodeksu karnego i o wyroku łącznym z kodeksu postępowania karnego nie wynika, że wyrok łączny nie może pogarszać sytuacji skazanego. Nie taka jest rola tych przepisów, aby przy wydawaniu wyroku łącznego orzekać wyłącznie na korzyść skazanego. M. C. będąc skazaną w 2015 r. w sprawie II K 1700/14 na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej

wykonania na okres 4 lat, w 2016 r. popełniła dwa kolejne przestępstwa za które została prawomocnie skazana w sprawach II K 1743/16 i II K 305/16, co było powodem zarządzenia wykonania wobec niej kary warunkowo zawieszanej (odpis postanowienia k. 11 – 12). Słusznie Sąd I instancji stwierdził, że skazana popełniła kolejne przestępstwa w krótkim odstępie czasu, posiadając świadomość konsekwencji takich działań i świadczy to już o pewnym stopniu jej demoralizacji. Pochłonięcie przez karę łączną kar za kolejne popełnione przestępstwa nie byłoby w tej sytuacji sprawiedliwym rozstrzygnięciem. Fakt, iż Sąd Penitencjarny uznał że skazana może odbywać karę jednostkową pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sam w sobie nie oznacza, że resocjalizacja skazanej jest tak zaawansowana, że zasługuje ona na zastosowanie zasady pełnej absorpcji w przypadku orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym. Zastosowanie zasady pełnej absorpcji przy orzekaniu kary łącznej jest rozstrzygnięciem wyjątkowym, które w niniejszej sprawie nie znajduje uzasadnienia.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec skazanej M. C..

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. Sąd Okręgowy mając na uwadze sytuację materialną skazanej zwolnił ją od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

Waldemar Masłowski Andrzej Tekieli Tomasz Skowron